

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Metodijevo leto.

—o.— Kdor pozna versko in politično zgodovino rodov slovanskih, kdor tudi sedanje razmere in odnošaje slovanstva sodi s treznim očesom, ta si gotovo ni delal posebnih iluzij o prikaznih leta Metodijevega! Vedeti je moral, da Slovanov ne ločijo samo hribje in doline, vode in bregovi, nego da so jim različne tudi ideje, katere mej nami delajo tem večji prepad, čim stanovitniše in trdovratniše jih trdimo na tej in oni strani. Celi vekovi so jih globoko zagrebali v srca slovanskih rodov in le, kdor ima posebno zaupanje v nadnaravna čuda, mogel je pričakovati, da bodo ti izginoli pod nebeškimi žarki tisočletnega spomina Metodijevega! Razsodnejši krogi pa, katerim je do tega, da se slovanstvo o Metodijevi tisočletnici kaže kolikor moči jedino in harmonično, morali bi bili stvari preudarjati, kakršne so v resnici, in do časa bi bili morali odstraniti vse, kar bi utegnulo kaliti jednodušni program slovanske letošnje slavnosti. Toda ni se to storilo, marveč pozabil se je jedino dosežni namen, netolerantno se je provokovalo častivredno prepričanje protivno in zato je morala priti najnaravnija posledica ta, da prelepa prilika za pospeševanje složnega slovanskega duha hoče se pretvoriti v zlopriliko, da se vsemu svetu manifestuje nesloga, dá še kaj hujšega — mejsobna intolerantnost Slovanov!

Sveti Metodij je blag apostel slovanski, poleg svojega brata Cirila vsem Slovanom utemeljitelj krščanstva, znanstva in omike. S tem je izrečeno dovolj ideje, izrečen je začetek tisočletnemu napredku slovanstva. To je tudi perut, s katero sedanjí slovanski rodovi od vseh štirih strani sveta lahko poletijo na grob, na Velegrad, kjer počiva truplo velikega slovanskega dobrotnika. Tako bi tudi moralo biti in lahko bi bilo. Kdor pa želi, da se na svetem mestu Velegradskem spomin prepomeniti oživi v polnem svojem obsegu, v duhu slovanskem, tisti bode gledal, da se h grobu mirnega blagovestnika ne zaneso sovražne želje, boji nepotrebni! Slovanstvo bi samo tedaj moglo nastopiti zjedinjeno v proslavo Metodijevo, če bi je vabila zastava narodna in kulturna. Ker pa se je v prvo

vrsto postavilo gaslo versko, cerkveno, bode pač slavnost Metodijeva samo v tem oziru skupna vsem Slovanom, da jo vsi praznujemo. Praznujemo jo pa vsak-ebi, Metodijev grob na Velegradu ne bode letos videl vseh slovanskih rodov.

In o tem t. žijo nekateri prijatelji, temu se veselijo naši neprijatelji! Mi menimo, da je to neprijateljsko veselje v obilni meri prisiljeno in hinavsko. Iz kraja so se nemški tartuffi delali, kakor bi res mislili, da je tako lahko na Velegradu uprizoriti vesoljno Rusijo „en miniature“. In mislili so s tem podpirati svojo politiko, da so, dobro vedoč brez razloga, kričali o Metodijevem panslavizmu. Potem pa, ker bi se njihovim vérnim utegnulo le prenemno videti, da se tukaj toli greši proti nasprotju mej katolištvom in pravoslavjem, udarili so na drugo struno. Najivni in hudobni kakor so, prežvekovali so namreč nek „ruski“ članek v Bruseljskem „Nord“, ki pravljí, da Rusi neso kaj zadovoljni z romanjem avstrijskih Slovanov — češ, katoliških „panslavistov“ — h grobu Metodijevemu. A ker so zopet nadalje se bali, da bi kdo proučeval nelogično njih prežvekovanje, segli so tretjič po masko in kazali zobe, češ: „Oj, našega veselja! Seda j smo spoznali, da so si Slovani nesložni, ti in ti bodo doma praznovali tisočletnico Metodijevo!“

To nedolžno veselje nasprotnikov naših pa je trpkost srca povečalo tistim, ki so si od tisočletnice na Velegradu obetali vrhunec slovansko-vzajemnih pojavov. Mi pa se prištevamo tistim, ki si neso v tej stvari stavili belih gradov v oblake, ker smo si lahko mislili, da se bode razbila vseslovanska slavnost Velegradska, kakor hitro se jame poudarjati tisočletnice cerkveni, verski pomen, ali celo — namen. In na vprašanje, kdo je to zakrivil več ali manj, odgovarjamo: „Peccatur intra et extra!“ Pravoslavni so fanatisti, ki skoro ne dopuščajo, da bi katoliški Slovani si častili slovanska „pravoslavna“ brata apostola, in ki si mislijo, da bi slavnost Velegradska pokatolčila ves pravoslavni svet ter zjediniła cerkvi zapadno in vzhodno. A tudi na katoliški strani hoče se s silo Velegrad prirediti za Damask pravoslavnim Slovanom. To so torej nameni, ki so si toliko sorodni kakor ogenj in voda! Zakaj torej tožiti o naravnih prikaznih, ki morajo slediti iz tacih razmer. In tožbe

najrajše prihajajo od stranij, ki ulivajo olje na ogenj! Odbor v Brnu je pravoslavnim poslal povabilo, v katerem izrečno pravi, naj pridejo na Velegrad, da se tako približamo dobi, ko bode spolnjena želja papeža Leva XIII., ko bosta spojeni cerkev zapadna in vzhodna. Kaj se mi katoliki čudimo, da pravoslavni ne gredo na tako povabilo?*) Slovanstvo je cele veke že raztrgano v dve cerkvi, vsak Slovan hoče ostati v veri, v kateri se je rodil, in če mi pravoslavnim kličemo, postanite nam katoliki, odgovorijo nam hitro: Prestopite rajši vi v pravoslavno vero, bode zjedinenje hitreje, ker nas je več, nego vas katoliških Slovanov. Kdo jim zameri, če nam dajo takšen odgovor, če nečejo na Velegrad, v Damask? Ne smemo torej očitati pravoslavnim Slovanom, da oni rušijo slovansko vzajemnost, ne smemo se čuditi, da po tacih potih nečejo k grobu Metodijevemu.

Dokaj nam je Slovanom vzajemnega pri spominu Metodijevem, slaviti bi ga mogli kot Slovani brez drugih ozirov in namenov. Vsak prijatelj slovanstva, kdor nam ne želi še bolj navskrižnega hodú, naj se v slovanskih vprašanjih ne dotika starih ran in naj ne tirja o svojih bratov, da naj odjenjajo tam, kjer mi odjenjati nečemo in ne moremo.

*) Pridejo li Rusi na Velegrad a i ne, še ni popolnem gotovo. Veliko glasov je za udeležbo. Priobčili bodemo prihodnjíc, kar piše v tej zadevi „Ruski Kurjer“. Uredn.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. marca.

Odsek za pretresovanje volilne reforme **državnega zbora** je že izdelal svoje poročilo o vladnej predlogi, da naj se Dunajska predmestja uvrsté v skupino mest. Poročilo omenja, da je to popolnem opravičeno, kajti ti kraji so poslednja leta pridobili popolnem mestni značaj. Za predlog poslance Suessa, da bi se število poslancev spodnje-avstrijskih mest za pet pomnožilo, število poslancev kmetijskih občin pa za dva pomanjšalo, se pa odsek ni mogel izreči. Ko bi se stvar začela pretresovati, moral bi se premeniti volilni red tudi v družih kronovinah, da bi se povsod poravnale nepravilnosti. Take obširne volilne reforme pa državni zbor ne more več doznati v tem zasedanji. Da bi se pa šte-

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisai René Lefèvre. Poslovenil „* * Stat nomis umbra“)

Peto poglavje.

Brez dote.

Dalje

Dragi moj . . . rekla mi je Jenny. Nje glas me je utešil in ravno o pravem času; umolknil sem sredi besede ter čutil, kako sem nehote črez in črez zarudel.

Dragi, nadaljevala je moja žena, ki ni bila opazila moje zadrege; mislim, da se bode stanje Henrikovo kmalu premenilo. Ponavlja mi vsak dan, da nama je že predolgo na skrbi in da to mora biti zoperno gospodu . . .

Kdo je ta gospod?

Saj veste, prijateljsko ime je, s katerim najina otroka zoveta očeta; skratka Henrik si hoče izbrati poklic.

Polagoma, gospa Smithova, še je dovolj časa; to bode že moja skrb.

Dragi, sin ima že šestnajst let; vsi njegovi

tovariši imajo že svoj stan, treba je, da se tudi on odloči za s o j poklic. Govori ž njim, zaupa ti popolnem; nikdo mu ne more bolje svetovati nego ti.

Začel sem po sobi hoditi gori in doli, žena moja pa je stopila k oknu ter pogledovala po otrokih, ali že dohajajo.

Da, moj sin! mislil sem, jaz moram skrbeti za tvoj stan. In že davno sem vse določil, da ti ne bode spodletelo. Že pred šestnajstim leti ti nesem brez premisleka za botra izvolil prijatelja Pravilnika, tedanjega podnačelnika, sedanjega načelnika v carinskem oddelku finančnega ministerstva. Da, Henrik dragi, že sedaj si nenadoma kandidat na upanje do prekobrojnega mesta v finančnem ministerstvu. V dveh letih bodeš bakalar (baccalaureus), in v treh letih, če bodeš tri ali štiri izpite srečno izvršel ter bodeš primerno priporočen, tu Marcellus eris! Že sedaj te v duhu gledam kot podnačelnika s petintridesetimi leti, ki ima dve tisoč štiristo frankov plače ter red častne legije kot tvoj boter; gledam te, kako si, prav kot tvoj uzor, mil, ponižen, uljuden, ustrežljiv proti svojim višim, oster, osoren in zapovedljiv proti nižjim; gledam te, kako se vzpenjaš od stopinje do stopinje do poročevalca o osebnih zadevah. Če me ne vara očetovski ponos, s j et-

desetim letom bodeš strah in up desetih tisoč zelenih uniform. Kolika sreča in kolika bodočnost!

Henrik je tu, vzkliknila je moja žena pri oknu. Govori z g. Grenom; gotovo ga vpraša za dober svet, ali morebiti še za kaj boljšega.

Kaj praviš, draga? Z dišavarjem Greenom? Ali moj sin občuje s tako nizkimi ljudmi?

Nizki ljudje? odvrnila je žena vsa osupnena. G. Green je vse časti vreden mož, dober kristijan in v občé čislán. Ima pa tristo tisoč dolarjev ter na najlepši način obrača bogatstvo, katero si je z lastnim delom napravil.

Dobro, prav dobro! vzkliknil sem. Srečna dežela, kjer so dišavarji milijonarji ter dobre svete dajo kot odvetniki, morebiti celo službe oddajajo kot ministri. Dobro, moj sin naj se le poganja za milost in dobrohotnost njih vzvišenosti gospoda Češpljarja in gospoda Sladarja. A pokličí mi Suzano; ta upam, nema ničesa opraviti z g. Greenom.

Suzana je pri predavanji o zdravji (o nauku o zdravji) in o razudbi.

O razudbi, za milega Boga? Moja hči z devetnajstim leti se uči razudbe! Morebiti celo raztelesuje?

Kaj pa ti je, dragi? odvrnila mi je žena s

vilo poslancev samo jedne dežele spremenilo, ne da bi se oziralo na pravične zahteve drugih dežel, tega pa odsek ne more priporočati. — Italijanska stranka v Dalmaciji misli tudi letos postaviti svoje kandidature pri volitvah v državni zbor. Njeni list „Dalmata“ prinesel je že v tem smislu več člankov in program te stranke. Pomenljivo je, da italijanska stranka nič več ne poudarja skupnosti interesov z nemškimi liberalci kakor je dozdaj bilo v navadi. Moral je že nemški liberalizem tudi pri Italijanih v Dalmaciji tako priti ob veljavo, da se ž njim ne dá nobena agitacija več delati. Skušajo pa Italijani proti Hrvatom naščevati srbsko prebivalstvo. Obetajo mu, da bodo italijanski poslanci branili pravo srbsčine, katero neki zatirajo Hrvati.

Za varstvo česke narodnosti v mešanih okrajih na severnem Českem osnovali so naši severni bratje „Severno česko narodno društvo“. V nedeljo bode imelo to društvo prvi zbor v Pragi in si bode volilo predsednika in odbornike. Namen temu društvu bode na severnem Českem staviti jez germanizaciji in buditi česko narodno zavest.

Moravsko obrtno društvo, v katerem Nemci zvonce nosijo, je poslalo peticojo na državni zbor, da bi se ne osnovali česki kurši na obrtni šoli v Brnu. To prošnjo podpirajo moravski Nemci s tem, da bi česki kurši zavirali razvoj te šole. Ta prošnja zopet jasno kaže, da Nemci nečejo sprave in enakopravnosti s Slovani. Njim ni za razvoj šole, ampak za germanizacijo.

Centralna komisija za **obrtul pouk** začela je predvčeraj svoja posvetovanja v poslopji naučnega ministerstva. Prvi dan začelo se je posvetovanje o organizaciji rokodelskih šol. V te šole se bodo vsprejemali učenci, ki so spolnili 12. leto in so z dobrim vspehom dovršili ljudsko šolo. Namen teh šol bode dati ono šolsko znanje učencem, katero ima posebno važnost za bodoče rokodelce. Ker ima komisija posvetovati se še o mnogih drugih zadevah, bodo njena posvetovanja trajala več dni.

Predloga o reformi **ogerske** gospodske zbornice se je predložila gospodskej zbornici. Ta jo je brez kakega ugovora izročila v pretres stalnej komisiji treh odsekov, katera broji 62 članov, mej njimi večino vladnih privržencev, in katera začne danes svoja posvetovanja. Kako bode izpalo posvetovanje in nazadnje glasovanje o tej predlogi, se ne more vedeti. Udeležitev bode velikanska. Vedno se oglašajo še magnati, da naj se pokličejo v zbornico. Ako pojde tako dalje, bode število zborničnih članov kmalu naraslo na 900. Mnogi izmej njih še nikdar neso bili v zbornici in nikdo ne vé, kakega političnega prepričanja so. Vsekako bode zbornica več ali manj spremenila vladno predlogo. — O poslednjem shodu sedmogradskih aristokratov imamo dostaviti, da jih je več izreklo se, da naj se poniža cenzus za sedmogradske člane gospodske zbornice s 3000 na 2000 gld. letnega davka. Nekateri so pa priporočali, da naj bode 40 najbolj obdavkanih sedmogradskih plemenitnikov v zbornici, brez ozira na to, koliko davka da plačujejo.

Vnanje države.

Srbski kralj je neki pomilostil obletnici proglašenja Srbije kraljestvom vse, ki so se udeležili poslednje ustaje, izimši one, ki so pred ustajo bili častniki ali podčastniki pri vojaki ali pa so ubežavši odtegnili se kazni.

Perzijski list „Tiblak“ poroča, da je v Saraks prišlo več veljavnih Heratcev in prosilo, da naj **Rusi** zasedejo to deželo. Ta vest še treba potrditi. Tudi se ne vé, ali bi Rusija hotela proti volji Anglije prisvojiti si Herat, ko bi tudi tamošnje prebivalstvo to želelo.

Nezadovoljnost mej prebivalstvom v evropskej **Turčiji** narašča. Nekatero dežele bi se rade pridružile k Grški, druge pa postale svobodne. Vlada se že boji spomladu ustaje, zato bode pomnožila

zandarmerijo in vojaštvo v Albaniji in Makedoniji. Kakor se kaže, se bliža čas, ko bode mera turških grozeđestev polna. Velike premembe pa najbrž na Balkanu še tako hitro ne bodo nastopile. Evropa želi miru, in ga bode skušala tudi na Balkanu ohraniti. Velevlasti bodo prisilile k večjemu Turčijo, da izvede reforme, katere jej določa za te kraje Berlinski dogovor in tako pomiri prebivalstvo vsaj za nekaj časa.

Kakor se poroča s **francosko-kitajskega** bojišča, izgubila je posadka v Tuyen-Kwangu mej oblegovanjem 52 mrtvih in 33 ranjenih. Mej mrtvimi sta tudi dva častnika. Vsa posadka v Tuyen-Kwangu brojila je 592 mož. Kitajci so jo oblegovali 18 dni. Kolona generala Briera, katera je prišla na pomoč posadki v Tuyen-Kwangu, izgubila je v boji s Kitajci 54 mož mej njimi 6 častnikov mrtvih, 133 pa ranjenih, mej njimi 9 častnikov.

Dopisi.

Iz Šmohorja 6. marca. [Izv. dop.] Zares žalostni časi nastopili so nekaj let sem v naših krajih. Mej tem, ko se jedni trudijo in mučijo v prospah našemu narodu, ovirajo jih drugi hudomušni duhovi v njihovem teškem položaji. Sicer se ne manjka povsod takih, ki za drugo neso, kakor da zdražbe delajo mej ljudmi, da jih šuntajo in hujskajo ter odvrčajo od dobre stvari — da pa zamore tudi — saj dozdeva se nam — omikan človek smešiti, rekel bi, sveto stvar, je že od sile. —

V podlistku nekolekovanega dnevnika z dne 27. m. m. smeši nam sicer dobro znana osoba naše narodno bralno društvo in našo veselico, ki smo jo bili priredili pred pustom. Dobro so nam znani uzroki, kateri so dotično osobo k temu dejanju vodili! Dopisniku je gotovo žal po Šmohorčanih, kateri so sicer dobri ljudje, toda za nos voditi se ne dajo — a posebno preproznih ljudij, ki nemajo stalnega značaja — ne marajo. Ne boš je pihal več Šmohorske kaše, Janko! — Pač družega ne rečemo, kakor: „obžalujemo take ljudi, kateri višjih nazorov sposobni neso!“ Obžalujemo pa tudi nekolekovani dnevniki, ki je zopet svojim starim pregreham zapal — ki more tiskati v svojih že itak redkih predalih napade slavnega jezičnika, ter s tem kaže, da je jednih mislij ž njim, — da smeši trud za blagor slovenskega naroda. Pa v sili pes zelje jó! — Pisatelj sicer osmehava le „dopis“, toda le preberimo vse in vedeli bomo kmalu, — kam pes taco moli. — Gospod dopisnik! Le tako dalje! Čestitati Vam moramo k izurjenosti v tej stroki; — pa kaj: kdor se vadi, tudi zna! Tedaj le tako dalje! Značiti se od Vas kaj naučimo?

Šmohorčani.

Iz Bolca 8. marca. [Izv. dop.] Sinoči se je pri nas pripetilo nekaj izrednega, kar še v našem Bolcu neso doživeli.

Sinoči je nekdo v trdej temi z debelo gorjačo pričakoval g. Ant. Durjavo, ter ga tudi precej krepko udaril na glavo. Ne zinil bi besedice več, da ga ni tako slabo zadel. Udaril ga je pošev nad čelom tako, da ona debela gorjača ni imela toliko moči. Stvar se preiskuje, in upati je, da se hudodelcu (1) pride do živega.

Neke kaj čudne slutnje so se nas polastile! Komu bi bil ta poštenjak na potu? Aha! Vemo komu!

G. Durjava je jeden izmej petorice, ki se upa nekej velikej gospodi kljubovati — v korist in blagor občine. Reči moram, da njegovo postopanje vsakdo odobrava, a le na tihem, ker ne sme z barvo na dan. Sicer —!

Nekej drugej učeni gospodi pa je blagor občine deveta briga, obstoječi zakon pa jej je prava pravcata smola, ali: kakor kvas in testo, ki se ga meša po svojej volji, — izrekla se je njih učenost sama ob nekej priliki.

Tako n. pr. je g. Durjava protestoval zoper izvolitev novega občinskega starešinstva, ker se je „nekdo“ obnašal tako, kakor perzijski šah mej svojimi podaniki, t. j. njegova volja bila je postava. Visoko namestništvo je volitev ovrglo, ter zaukazalo, da se more na novo voliti G. D. je velik nasprotnik kozarstvu, in vsakdo mu mora pritrđiti — ker bomo drva itak kmalu kupovali na kilograme. Kako poučuje ljudstvo pa tista slavna gospoda, ki bi se imela brigati za „občni blagor“ občine?!

Že vemo zakaj! Če ni koz, ni kozličev, in če ni kozličev, ni v dotičnem žepu toliko „soldičev“. Tužna nam majka!

Ako bi našteval vse rekurze, ki jih je ta mož v korist občine uložil, ne bi dokončal, skratka: ta mož je jedini, komur je osobna dobičkarija deveta briga, — da se bojuje proti — — — le v korist občine.

Sumničiti nečemo še nikogar, soditi pa bi se dalo. Pa! Blagemu možu pa želimo, da bi precej okrevaj, ter se bojeval še vedno v korist in blagor naše občine. Bolčan.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 10. marca.

Predseduje g. župan Grasselli. Navzočnih je 23 odbornikov. Poverjvateljema zapisnika imenuje župan odbornika Horaka in dra. Papeža. „Glasbene Maticice“ odbor se je po posebni deputaciji županu zahvalil za podporo, katera se je stavila v proračun. Župan Graški odposlal je poročilo o delovanji mestnega zbora in magistrata pretečeno leto. Prva točka dnevnega reda je dopis c. kr. deželnega predsedstva, da se izvoli zastopnik Ljubljanskega mestnega zbora v deželnem šolskem svetu, ker se je g. Šuklje odpovedal.

Dr. Zarnik predlaga, naj bi se ta točka odstavila raz dnevni red današnje seje, čemur se dr. vitez Bleiweis-Trsteniški protivi. Seja se za kratek čas prergrga, potem pa vrši volitev. Izvoli se s 17 glasovi profesor M. Pleteršnik, 5 glasov dobil je profesor Senekovič.

Odbornik Hribar poroča o pokritji proračuna mestne blagajnice za leto 1885. Redni in izredni stroški iznašajo skupno 170.159 gld. Pokritje pa 149.519 gld.; tedaj je nedostatka 20.640 gld. Slednji pokrije se s preostanki v blagajnici l. 1884 v znesku 11.878 gld. Nepokriti znesek 8762 gld. pa se bode pokrtil po predlogu finančnega odseka, katerega bode stavil v jedni prihodnjih sej. Mestnemu magistratu se naroči, naj predloži finančnemu odseku izkaz o najemninah za stanovanja: koliko jih je po 50 gl., koliko od 50 do 100 gl. in koliko čez 100 gl. Mej raznimi predlogi, kateri so izostali v poročilu o zadnji seji, je tudi ta, da se ravnateljstvu užit-

toliko hladnokrvnos jo, da sem se precej zavedel pravega položaja. Suzana bode jedenkrat imela otroke. Ali češ, da jih v nevednosti odreja ter nikakor ne pozna lastnosti njih života? Ali jej nesi stokrat rekel, da nauk o človeškem telesu je neobhodno potreben del vsakterega dobrega odgojevanja?

Kdo pa je oni zdravnik, katerega modrosti se izročajo devojke, da jih uči razudbe?

Gospa Hope je, jedna naših najimenitnejših zdravnikov.

Ženske so zdravniki! Molière, kje si? Kaj! v tej deželi je vse narobe in moške ne ozdravljajo naših mater, naših žen in hčera? Pač so tudi ženske, ki v bogatih hišah pri porodu pomagajo? To se nikjer ne godi, to je nespodobno, gospa Smithova, to je nespodobno.

Jaz bi bila prej mislila na nasprotno, dragi moj, a to ti razumeš bolje od mene. Ko bi najino hčer napala ona nevarna ali nenevarna slabost, katero si ženska v svojej sramežljivosti komaj sama sebi prizna, bi li ti rajše imel, da bi poklicala zdravnika?

Nikakor ne, draga moja, ti si me napačno razumela; hotel sem le reči, da so stare navade, katere je treba ohraniti kot vse stare napake in

zmote. Ali temveč, to se pravi . . . a to ti hočem drugi pot razložiti. Kdo pa spremlja Suzano k predavanju?

Nikdo.

Nikdo, kaj nikdo? V devetnajstem letu in lepa kot angelj, hodi moja hči sama in brez spremljevalca po ulicah?

Zakaj bi storila drugače kot nje prijateljice? Kaka nevarnost jej preti? Ali si domišljaš, da je v Ameriki kak možki, ki bi bil zanikern ali brezumen dovolj, da bi primerno ne čislal mladosti in nedolžnosti? Očetje, oženjeni možje, bratje, sinovi, vsi, vsi se bi nemudoma pripravili, da bi kaznovali zanikerneža; a v našej plemenitej domovini se še ni pripetila tolika zanikernost. Te zanikernosti in hudobnosti radi prepuščamo staremu svetu. Razen tega je Suzana kot mislim, dobro varovana, pristavila je žena milo se smehljaje. Alfred, najmlajši sin gosp. Rosov, vrnil se je iz Indije; včeraj sem ga videla, ko se je s svojim očetom in osmimi brati sprehajal. No, to pa veš, da sta Suzana in on že dalje časa mej seboj zaročena.

Kaj zaročena! Moja hči zaljubljena v devetega sina lekarjevega? In nje mati mi vse to naznanja s toliko mirnostjo?

Zakaj ne bi vzela tega, katerega ljubi? rekla je Jenny ter je svoje lepe modre oči naravnost v mene uprla. Kaj jaz nesem ravno tako storila, dragi moj? Se li kesam? ali ti?

A kakega stanu je mladi mož? Kako premoženje?

Umiri se, dragi moj; Alfred je poštenjak; Suzane ne bode vzela, predno jej ne bode mogel ponuditi dobrega stanja. In Suzana, če je treba, čakala ga bode deset let.

In dota, gospa Smithova, ali si mislila na doto? Ali veš, koliko moreva storiti in koliko od najinega malega premoženja lahko žrtvujeva?

Ne razumem te, Danijel. Mari moramo mladega moža, ljubimca, kupiti, da se določi za tovaršico v življenji vzeti mično devojko, katere pogled nas razveseljuje in ki je jednako lepa kot dobra? Od kod pa imaš te čudne misli, katere prvokrat od tebe slišim?

Brez dote! vzkliknil sem; brez dote v deželi, v katerej vsakdo od jutra do večera pred dolarjem kleči.

V Ameriki, dragi moj, ljubimo se, ter ženimo in možimo iz ljubezni; in srečni smo celo življenje, da si lahko drug družemu ponavljamo, da smo se

ninskega zakupa naroči: naj gleda na to, da ne bode mestu odšlo toliko užitnine od onega blaga, ki se po Ljubljani dovaža.

Odbornik Valentinčič predlaga, naj se mestnemu magistratu naroči, da poroča o tem, da se po vsem mestu, izimši jedino Hradeckega predmestje in barje, upelje mesto petrolejske plinova svečava. Predlagatelj pravi, da je razsvetljava s petrolejem neizmerno draga, kajti svetilnica, ki gori do 11. ure po noči, stane 34 gld., dočim plinova svetilnica velja le 20 gld. Ta predlog se vsprejme ter konečno odobri ves proračun za l. 1885 in predlogi finančnega odseka.

Podžupan Petričič poroča o obcnem škontrovanju mestnih blagajnic, vršivšem se v 25. dan januarja t. l., pri katerem se je našlo vse popolnem v redu. Zbor vzame poročilo na znanje.

Podžupan g. Petričič poroča v imenu finančnega odseka, da c. kr. deželna vlada kranjska sklepu mestnega zbora glede 5% priklade k upravnim troškom za ustanove, katere upravlja mestna občina ni pritrdila. Vzame se na znanje.

Odbornik Gogola nasvetuje v imenu finančnega odseka, da se siroti bivšega mestnega stavbinskega nadzornika, Ivani Polakovi, dōvoli triletna miloščina po 60 gld. Vsprejeto.

Odbornik Gogola poroča o prve in druge mestne deške ljudske šole letnem računu, o detaciji za preteklo leto. Se odobri. Sklene se tudi, da mesto izplača polovico svojega letnega doneska 200 gld. za obrtni pripravljalni učilnici na mestnih deških ljudskih šolah, za prvo polovico šolskega leta 1884/5.

Odbornik Hribar poroča v imenu odseka za olepšavo mesta, da sta odbornika Bayer in Kollman, katerima se je izročilo nadzorovanje Tivolskega posestva, predlagala naj bi se park pod Tivoli razširil. Troški se bodo pokrili iz svote, za letošnje leto za Tivolsko posestvo dovoljene. Predlog obvelja. Potem se javna seja zaključí.

Domače stvari.

— (Cesarska darova.) Naš presvetli cesar daroval je nesrečnim pogorelcem v Rudi v Galiciji 600 gld., žalujočim družinam v Karvinu ponesrečenih 500 gld.

— (Izredni občni zbor pevskega društva „Slavec“) bil je včeraj jako mnogobrojno obiskan. Gospod predsednik Anton Jeločnik otvori sejo, na kar gosp. podpredsednik E. Petrič v kratkem obrisu vrlo dobro naslika zasluge pesnika gospoda Simona Gregorčiča, ter stavi predlog, da se omenjeni gospod izvoli častnim članom. Predlog bil je jednoglasno vsprejet. Tako ima sedaj pevsko društvo „Slavec“ Simona Gregorčiča kot svojega prvega častnega člana.

— („Glasbena Matica“) priredi z gojenci glasbene šole v nedeljo v 15. dan t. m. popoldne ob 3. uri v čitalnični dvorani javno skušnjo. Vzpored je jako obširen in raznovrsten. Gojenci izkazovali bodo svojo spretnost na klavirji, na goslih in v petji, v samospelih, v mešanih zborih, svirali bodo na klavirji posamič, 4 ročno, 8 ročno, naposled pa bodo vsi gojenci peli cesarsko pesen, tako, da bodemo imeli pravi pravcati, 23 toček obsezajoč

iz ljubezni vzeli. Vsak prinese svoje srce za doto in nadejam se, da svobodni, mladi in blagosrčni narod kot je naš, nikdar druge dote poznal ne bode.

Brez dote! mislil sem, brez dote! Harpagon pač pravo trdi, to spremeni vse. Po takem sv. zakonu ni več kupčija. Bogata ali revna, zmeraj je nevesta prepričana, da je ljubljena; vzame jo zaradi nje, ne zaradi denarja; oče, ki v skrbeh odaja hčer, se vsaj ne boji, da jo je dobil neplemenit, nesrčen spekulant. Brez dote! Časih imajo celo surovi narodje nevedoma toli nežne in mile čute, ki bi vsej našej naobraženosti posebno čast delali.

No, tu je Suzana, vzkliknila je moja žena, ki se je bila zopet ustavila na svojem opazovališči. Alfred je z njo; mislila sem si.

Skočil sem k vratom. Moja hči, draga Suzana moja je bila, lepša nego kedaj! Nje dolgi, rumenkasti lasje so jej v lepih kodrih viseli prek rame; nje smehljajoče oči, nje zaupljivo obličje, nje močna hoja dajali so jej posebno novo mičnost. Bilo je to nedolžnost otroka in milina gospe. Objela me je; strastno sem jo pritiskil na srce ter jo nesel v jedilnico.

Še le v jedilnici sem zapazil, da Suzana ni bila sama prišla v hišo. Poleg mene je stala pošast, ki me je hotela oropati mojega veselja in moje

koncert mladih „umetelnikov“ ter se prijetno prepričali, kako vrlo deluje in napreduje „Glasbena Matica“.

— (Stara pesen.) V „Gfretzimmer“ Ljubljanske kazine zbrali so se preteklo soboto Ljubljanski nemškutarji in Nemci. Bilo jih je baje dobro štetih osemnajst. Dosti več jih v „Gfretzimmer“ (nomen est omen) itak nema prostora. Igrali so mej seboj občni zbor konstitucionalnega društva, kateremu sedaj, ker nema nobenega družega posla, predseduje dr. Schfer. Predsednik čital je svoj govor prepisan menda iz uvodnih člankov v „Neue Freie Presse“ in „Deutsche Zeitung“. Pravi je, da je program Taaffejev napravil popolnem „fiasco“. Na Kranjskem je za Nemce in liberalce jako hudo, dosti huje, nego je to gospod finančni minister in spe pl. Plener v državnem zboru pripovedoval. Nemška in liberalna stranka, katera ima v prvi vrsti občno Avstrijo pred očmi in vidi rešitev iz sedanjega kaosa le v centralizmu, po katerem je Avstrija velesila postala, izrinila se je iz deželnega zbora, deželnega odbora, deželnega šolskega sveta, iz mestnega zastopa Ljubljanskega in iz zastopov družih večjih mest, kakor tudi iz trgovinske zbornice. Nemško misleči uradniki so se kaznovali ali deli v pokoj in šole se pa na vsej črti proti volji ljudstva slovenijo. (Kdo se tu ne smije?) Ovađustvo se odgoja, sploh vse mogoče se je storilo narodni stranki na ljubo. (Le škoda, da ni res!) Namestu, da bi bili za vse te dobrote Slovenci pravi Avstrijci, govore njih časniki le o „ožji domovini“, o „Sloveniji“, o „slovenskem jezeru“, ki se ima izliti v „rusko morje“. Mestni zastop Ljubljanski ne more ponašati se z drugim, kakor da je slavofila Strossmayerja imenoval častnim meščanom. Kako važna je nemščina za kranjsko deželo, kaže slučaj, da natančno, od istega časa, ko se je pričel nemški jezik izrivati, je surovost napravila velik napredek itd. Potem so se razkorčili zoper c. kr. vlado še dr. Suppan, Deschmann, c. kr. profesor Binder in c. kr. profesor Linhart. Poslednjič je še dr. pl. Schrey jedno zapel in sicer „Te deum laudamus“ za energično postopanje zjedinjene levice v državnem zboru. Napravili so kolekto in nabralo se je toliko šestice, da so takoj brzojavno naznanili ta vspeh načelniku zjedinjene levice, Nemcu njih korenine, g. Tomaščuku. Potem je bilo vse pri kraji in politikovali so še dolgo inter pocula, ter računili, kdaj pridejo zopet oni na krmilo. A nekaj važnega bi bili skoro pozabili. G. c. kr. profesorja dra. Binderja so volili v odbor konstitucionalnega društva. No, zdaj pa pojde! Predlog, da bi se konstitucionalno društvo prekrstilo v nemško društvo, ni obveljal. Sedaj je stvar opravljena zopet za jedno leto, kajti pri volitvah ne bo nič posla, ker se naši gg. Nemci ne bodo udeležili ne volitev v kupčijsko zbornico, ne v mestni zbor, ne za državni zbor!

— (Občinska volitev.) V Mostah pod Ljubljano bil je županom izvoljen g. Ivan Slapničar, posestnik v Selu, občinskimi svetovalci pa gg. Ivan Marolt, posestnik v Šmartnem; Fran Tobias, posestnik v Vodmatu, in Andrej Inglič, posestnik v Selu.

sreče. Suzana ga je prišla za roko, ter mi ga je predstavila na najbolj priprosti način.

G. Alfred Rose, dragi očka, ali ga ne poznaš več?

Izpoznal sem ga le predobro; in prav zal je bil ta zanikernež. Vzdiham sem, ter jezno udaril v roko temu bodočemu zetu, ki je bil toli prijazen, da me je izvolil za tasta, če prav me zato še vprašal ni. Brez dote! zato je mislil, da ima pravico, za ženo vzeti ono, katero je ljubil? A kako bi bili le količkaj ozirni ti neomikani ljudje, ki iz navade zmeraj ravno pot hodijo!

Šesto poglavje.

Seznanim se z g. Alfredom Rosom in sosedom Greenom.

Ko sva Alfred in jaz nasproti si stala, pogovarjali ste se ženski tihoma sicer, a posebno živahno; mati se je smehljala, hči pa je proseč vanjo pogledovala.

Dragi moj, rekla je Jenny nenadoma, prijemši mlada človeka za roke, tu stojita dva otroka, ki hočeta z božjo pomočjo ustanoviti krščansko rodovino; prosita vas blagoslova.

Mojega blagoslova! Jaz sem videl, kako je Pij IX. blagoslovil Rim in svet z ono milino in

— (Čast, komur čast gre!) Lajbaherica pisala je pred par dnevi, da je pokojni Peter Ladstätter ustanovil slamnarsko obrt na Kranjskem. To ni res! Slamnarska obrt bila je več desetletij na Kranjskem, posebno pa v Domžalah razširjena, predno so se naselili Tirolci. Udomačil pa jo je vojak Domžalcian, ki je bil v vojakih dlje časa na Italijanskem in tudi v Firenci, kjer se je pričel pletenju svetovno znanih Firenških slamnikov. Prišedši domov učil je svoje rojake, in ko so prišli Tirolci v Domžale, bila je slamnarska obrt že precej razširjena. Tirolci in z njimi Ladstätter so že obstoječo obrt porabili v svoj prid in kakor je to v nas že navada začeli posnemati smetano.

— („Mir“) priobčuje v včerajšnji številki naslednjo vest: „Dr. Jožef Gugiz (Kucec?), ki je nedavno umrl na Dunaji, volil je 40.000 gld. za štiri štipendije, katere pa morejo dobiti le nemški študenti s Koroškega Slovenski so tedaj izključeni. — Grofinja Podstatzky v Sovodnji (Gmünd) dala je 1000 gld. v ta namen, da se bo tamošnjim revnim šolarjem vsaki dan delilo nekaj kruha. Tako dela na Koroškem mej Nemci bivajoča Poljakinja, in tako kakor Kucec dela v Celovci iz slovenske krvi v Nemca predelan pragerman!“

— (Deželna vlada koroška) ukazala je c. kr. okrajnemu glavarstvu, naj dela na to, da bodo Borovski liferantje puškarje v gotovini izplačevali, ne pa kakor doslej s kavo, sladkorjem itd.

— (Društvo za varstvo avstrijskega vina) snujejo odlični gospodarji in vinorejci. V odboru, ki je te dni predložil pravila za bodoče društvo notranjemu ministerstvu, so tudi ti-le gospodje: grof Coronini-Cronberg, državni poslanec in graščak v Sv. Petru pri Gorici; Viljem Pfeifer, državni poslanec in posestnik v Krškem; Josip pl. Burgstaller iz Trsta dr. Julij Mullé iz Maribora in Kodolič iz Radgone. Povabila k občemu zboru razpošljejo se v kratkem.

— (O vojaški dolžnosti) se je v ponedeljek v državnem zboru pri debati za proračun domobrambovskega ministra izrekla beseda, s katero se popolnem skladamo, ker vemo, da bi bilo dokaj pomagano našemu kmetskemu stanu, ako bi te besede tudi meso postale. Rekel je namreč poslanec Oberndorfer: Sinovi jedinci kmetskih gospodarjev naj se tudi tedaj osvobodijo in odpustajo od vojaške službe, ako katastralni čisti dohodek znaša več kot 150 gld. To, da kmetija več nese, še ne kaže pravega dohodka, treba je ozir vzeti tudi na dolgove kmetove. Neka uctova, ki je imela sedem nedoletnih otrok, je morala dati svojega sina samo zato, ker je bilo dohodka zapisanega več kot 1000 gold.; toda dolgovi je bilo zemljiško uknjiženih nad 16.000 gld. in obresti za ta dolg so ves dohodek znižale na 200 gld. Tudi za boljše kmetske gospodarje se mora v bodoče kaj poskrbeti glede vojaščine. Če se pomisli, da boljši kmet tudi več davka plača, da so delavci čedalje bolj dragi, potem bi tudi gotovo bilo prav, če bi se mu olajšala bremena. Če že vojaško upraviteljstvo ne more teh kmetskih sinov osvoboditi, naj jim vsaj daje, če so potrebni, stalnega odpusta, kakor je to dovoljeno po vojaškem zakonu iz 1882. leta. Na ta način pomagati kmetijam boljših

veličastnostjo, ki tudi največe nevernike silite na kolena; videl sem, kako so pobožni škofje blagoslovljali nedolžnost in pobožnost prvokrat obhajanih. To je bilo lepo in veličastno, bila je sama svetost, ki se je razlila. A jaz, grešnik, čutil sem, da nemam pravice blagosloviti celo svojih otrok. Objel sem Suzano, objel Alfreda, ter sem nju roke sklenil v mojih in jokal se.

Tako srečna sta bila, nehvaležna, da nesta videla mojih solzá; od mene sta letela k Jenni, ki ju je sprejela z glasnim glasom:

Naj vaju blagoslovi Bog Abrahamov in Sarin, rekla je, naj vaju Bog Izakov in Rebebin, Jakobov in Rahelin blagoslovi, draga mi otroka, ter naj vama podeli prav krščansko življenje.

Amen, odgovoril je glas, katerega resnost me je pretresla. Bila je Marta, ki se je z očmi in obličjem prorokinje približala.

Mož, rekla je, ti jemlješ to ženo pred Bogom; žena, ti jemlješ tega moža pred Bogom, za dobre in hude dni, za zdravje in bolezen, za življenje in smrt; ne izpozabi tega, večni Bog se bode tega spominjal.

Ne, gotovo, nikdar tega ne bodem izpozabil, vzkliknil je Alfred s povzdignjenim glasom, Bog naj bode mi priča.

(Dalje prih.)

